

NL

NL

NL

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 30.5.2008
COM(2008) 328 definitief

**MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN DE RAAD, HET EUROPEES
PARLEMENT, HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ EN HET
COMITÉ VAN DE REGIO'S**

**over het eindverslag inzake communautaire stimuleringsmaatregelen op het gebied van
werkgelegenheid (EIM-programma 2002-2006)**

{SEC(2008)1939}

**MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN DE RAAD, HET EUROPEES
PARLEMENT, HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ EN
HET COMITÉ VAN DE REGIO'S**

**over het eindverslag inzake communautaire stimuleringsmaatregelen op het gebied
van werkgelegenheid (EIM-programma 2002-2006)**

AFKORTINGEN

AAMB	Actief arbeidsmarktbeleid
ARC-programma	Communautaire activiteiten met betrekking tot de analyse, het onderzoek en de samenwerking op het gebied van werkgelegenheid en de arbeidsmarkt
AC	Accession Countries (toetredingslanden)
GREB	Globale richtsnoeren voor het economisch beleid
CC	Candidate Countries (kandidaat-lidstaten)
LMOE-12	12 landen in Midden- en Oost-Europa
EER	Europese Economische Ruimte
EEO	European Employment Observatory (Europese waarnemingspost voor de werkgelegenheid)
EWS	Europese werkgelegenheidsstrategie
EG	Employment Guidelines (richtsnoeren voor de werkgelegenheid)
EIM	Programma voor communautaire stimuleringsmaatregelen op het gebied van werkgelegenheid
EMCO	Employment Committee (Comité voor de werkgelegenheid)
ESF	Europees Sociaal Fonds
EYWM	European Year of Workers' Mobility 2006 (Europees jaar van werknemersmobiliteit 2006)
IDELE	Identification, Dissemination and Exchange of good practice in the field of LED and promoting better governance (bepaling, verspreiding en uitwisseling van goede praktijkvoorbeelden op het gebied van plaatselijke werkgelegenheidsontwikkeling en de stimulering van beter bestuur)
JAP	Joint Assessment Papers (gezamenlijke evaluatienota's)
JER	Joint Employment Report (gezamenlijk verslag over de werkgelegenheid)
LED	Local Employment Development (plaatselijke werkgelegenheidsontwikkeling)

LEED	Het OESO-programma: Local Employment and Economic Development (plaatselijke werkgelegenheid en economische ontwikkeling)
LLL	Een leven lang leren
LM	Arbeidsmarkt
LMP	Labour Market Policy (arbeidsmarktbeleid)
LTU	Langdurige werkloosheid
MISEP	Mutual Information System on Employment Policies in Europe (onderling informatiesysteem inzake werkgelegenheidsbeleid)
MLP	Mutual Learning Programme (programma voor wederzijds leren)
LS	Lidstaten
NAP	Nationale actieplannen
NHP	Nationaal Hervormingsprogramma
OCM	Open coördinatiemethode
PSE	Public Employment Services (overheidsdiensten voor arbeidsvoorziening)
KMO	Kleine en middelgrote ondernemingen
SYSDM	Communautair documentatiesysteem inzake werkgelegenheid

1. INLEIDING

In 2002 werd bij Besluit nr. 1145/2002/EG van het Europees Parlement (EP) en de Raad van 10 juni¹, voor de periode 2002-2006, een *communautair programma* vastgesteld ter ondersteuning van *stimuleringsmaatregelen op het gebied van de werkgelegenheid*, beter bekend als het EIM-programma.

Overeenkomstig artikel 13 van het EIM-besluit werd er op 19 mei 2005 een tussentijds verslag over de activiteiten die van 2002-2004 in het kader van dit programma zijn uitgevoerd², ingediend bij het EP, de Raad, het Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's³. Hetzelfde artikel bepaalde dat er een eindverslag over de resultaten van de programma-activiteiten moest worden ingediend met daarin "*informatie over de communautaire financiering in het kader van de activiteiten en over de samenhang en complementariteit met andere relevante programma's, acties en initiatieven, alsmede de relevante resultaten van de evaluaties*".

Het EIM-programma beoogde de voortzetting en verdere ontwikkeling van de activiteiten die eerder waren gestart in het kader van het Programma voor de analyse, het onderzoek en de samenwerking tussen de lidstaten (LS) op het gebied van werkgelegenheid en de arbeidsmarkt (LM) (ARC 1998-2000), dat was vastgesteld bij Besluit 98/171/EG van de Raad van 23 februari 1998⁴. Daarnaast heeft het gefungeerd als voorloper van het deel "Werkgelegenheid" van het PROGRESS-programma⁵, dat van 2007 tot 2013 loopt. Het algemene doel van de drie bovengenoemde programma's/delen was of is de ondersteuning van de ontwikkeling van de Europese werkgelegenheidsstrategie (EWS)⁶ en de implementatie daarvan. De programma-activiteiten moeten daarnaast bijdragen aan het bereiken van het strategische doel dat is bepaald door de Europese Raad in Lissabon om de Gemeenschap in staat te stellen opnieuw de voorwaarden voor volledige werkgelegenheid vast te leggen.

2. DE ACTIVITEITEN

Gedurende de hele periode zijn er meer dan 150 projecten gefinancierd, waarbij het exacte aantal afhangt van de wijze van berekening van de uitnodigingen tot het indienen van voorstellen, in het kader waarvan verschillende projecten werden toegekend per uitnodiging, en activiteiten die behoren bij programma's, zoals het programma voor wederzijds leren (MLP) en het IDELE-programma⁷, krachtens welke er per jaar verschillende intercollegiale toetsingen en thematische seminars werden georganiseerd. De activiteiten kunnen worden ondergebracht in rubrieken die, voor het grootste deel, een afspiegeling zijn van de doelstellingen van het EIM-besluit:

¹ PB L 170 van 29.6.2002 – Besluit 1145/2002/EG van 10 juni 2002

² De informatie in het tussentijdse verslag beslaat de periode tot 30 november 2004

³ SEC(2005) 677

⁴ PB L 63 van 4.3.1998, blz. 26

⁵ http://ec.europa.eu/employment_social/progress/index_en.html

⁶ Zoals geconcludeerd in het eindverslag over het ARC-programma - COM(2004) 323 def.

⁷ Bepaling, verspreiding en uitwisseling van goede praktijken op het gebied van plaatselijke werkgelegenheidsontwikkeling en de stimulering van beter bestuur
http://ec.europa.eu/employment_social/local_employment/project_idele_en.htm

1. statistische werkzaamheden en ondersteuning ten behoeve van de ontwikkeling van indicatoren
2. analyse en onderzoek
 - 2.1 analyse van trends en uitdagingen, met inbegrip van toekomstgerichte kwesties
 - 2.2 beoordeling en evaluatie van beleid
3. uitwisseling van optimale praktijkvoorbeelden en samenwerking tussen LS op alle niveaus en bewustmaking
 - 3.1 uitwisseling van optimale praktijkvoorbeelden en samenwerking tussen lidstaten
 - 3.2 voorlichting en bewustmaking
4. het Europees jaar van werknemersmobiliteit 2006
5. acties ter stimulering van plaatselijke werkgelegenheidsontwikkeling (LED)
6. evaluatie van het EIM-programma

Bij de uitvoering van deze activiteiten zag de Commissie erop toe:

- dat in het kader ervan wordt gestreefd naar de integratie van het principe van gelijkheid van vrouwen en mannen in alle beleid en maatregelen;
- dat hierbij rekening wordt gehouden met de werkzaamheden van internationale organisaties;
- dat er bijzondere aandacht wordt besteed aan mensen met achterstand op de arbeidsmarkt.

De activiteiten waren gebaseerd op de doelstelling om op alle niveaus een grotere bekendheid van de EWS te garanderen.. Als er wordt gekeken naar de belangrijke momenten van de EWS in de afgelopen jaren, heeft het programma de EWS goed ondersteund via activiteiten die relevant waren en duidelijk gekoppeld waren aan de beleidsagenda. Dit werd verwezenlijkt door middel van de algemene richtsnoeren van het programma waarin de meerjarige basisoriëntaties zijn vastgelegd, die zijn geactualiseerd met het oog op de herziening van de werkgelegenheidsrichtsnoeren in 2003⁸ en 2005⁹. Het programma ondersteunde daarnaast de evaluatie van de EWS en de jaarlijkse herzieningen van de werkgelegenheidsrichtsnoeren.

Vanaf 2004 betrof het grootste deel van de activiteiten wederzijds leren en andere projecten ter stimulering van de samenwerking en uitwisseling van goede praktijkvoorbeelden tussen de LS. Deze activiteiten werden gestructureerd in een MLP¹⁰ om de doelen van het EIM-programma beter te kunnen uitvoeren. De algemene indruk in de besprekingen van het comité voor de werkgelegenheid (EMCO) is dat het MLP de effectieve overdracht van goede praktijkvoorbeelden heeft gestimuleerd en dat in het bijzonder de deelname van de nieuwe lidstaten en kandidaat-lidstaten moet worden erkend. Op dezelfde manier hebben de activiteiten op het gebied van plaatselijke ontwikkelingsstrategieën en innovatieve acties voor de modernisering van overheidsdiensten voor arbeidsvoorziening (PES) geholpen om goede

⁸ PB L 197/13 van 5.8.2003

⁹ PB L 205/21 van 6.8.2005

¹⁰ http://ec.europa.eu/employment_social/employment_strategy/peer_en.htm

arbeidsmarktregels te verspreiden in de lidstaten. Over het geheel genomen werd de uitbreidingsdimensie in recente jaren beter zichtbaar in de EIM-activiteiten.

Bovendien komen de beleidskwesties op de agenda's van de Raad voldoende tot uitdrukking in de thema's voor onderzoeken en enquêtes. De directe beleidsrelevantie van de EIM-onderzoeken blijkt onder meer uit de talrijke verwijzingen in analytische en beleidsdocumenten, met inbegrip van de nationale actieplannen (NAP) (nu geïntegreerd in de nationale hervormingsprogramma's van Lissabon). In het bijzonder voor de nieuwe LS bleken deze onderzoeken potentieel te hebben als inspiratie voor hun beleidshervormingen.

Daarnaast kon door het programma de samenwerking tussen de PES worden verdiept voor wat betreft gemeenschappelijke uitdagingen en instrumenten, zoals de Europese PES-vacaturemonitor. Dit voorbeeld geeft echter niet alleen de reikwijdte weer van de samenwerking tussen de PES. Deze hebben namelijk ook baat gehad bij de EIM-onderzoeken, zoals die over uitkeringen en AAMB, hun kernactiviteit, en bij hun deelname aan de Europese waarnemingspost voor de werkgelegenheid (EEO).

De mogelijkheid tot contact en interactie tussen deskundigen uit de LS, niet alleen in de context van het MLP, maar ook in die van voorzitterschapconferenties, de EEO, MISEP¹¹ en PES, is een andere samenwerkingsdimensie die mogelijk wordt gemaakt door het EIM.

Bij de implementatie van het programma heeft de commissie een groot aantal activiteiten uitgevoerd¹², die worden beoordeeld in het werkdocument van de Commissie¹³ dat bij deze Mededeling is gevoegd: "Overzicht van hoofdactiviteiten uitgevoerd krachtens het EIM".

2.1 Statistische werkzaamheden en ontwikkeling van indicatoren

Gedurende de hele programmaperiode zijn er statistische instrumenten ontwikkeld die konden worden gebruikt voor de EWS. Dit heeft in het bijzonder bijgedragen aan het toezicht op de EWS in het Lissabonkader dat kwantitatieve doelen bepaalt. Het merendeel van dit statistische werk op het gebied van de arbeidsmarkt, is uitgevoerd door Eurostat. Er werd financiële steun toegekend aan nationale bureaus voor de statistiek en andere overheidsinstellingen van de EU alsook van de bijdragende EVA/EER-landen en de toetredingslanden en kandidaat-lidstaten (AC/CC).

Hierdoor kon er worden voldaan aan twee belangrijke doelstellingen: de verbetering van de kwaliteit van arbeidsmarktstatistieken via de ontwikkeling van bestaande databanken en enquêtes en het beschikbaar stellen van gegevens op gebieden waar deze nog niet eerder bestonden. Er werden nieuwe statistieken in verband met werkgelegenheid ontwikkeld, zoals statistieken over vacatures, waardoor veranderingen bij de vraag naar arbeid gevolgd kunnen worden, en maatregelen inzake tarieven van de belasting op arbeid¹⁴.

¹¹ MISEP (Mutual Information System on Employment Policies in Europe – onderling informatiesysteem inzake werkgelegenheidsbeleid), een netwerk van het ministerie van werkgelegenheid en PES-functionarissen (2 leden per EEO-land)

¹² Informatie over voltooide projecten, met inbegrip van definitieve onderzoeksverslagen, is beschikbaar op de volgende website: http://ec.europa.eu/employment_social/incentive_measures/activities_en.htm

¹³ SEC(2008)...

¹⁴ In 2005 namen de Commissie en de OESO gezamenlijk het initiatief tot een uitbreiding van dit project in de vorm van een onderzoek

Daarnaast wordt er nog op gewezen dat de EU vanuit een langetermijnperspectief een vooraanstaande aanbieder van gegevens is geworden.

2.2 Analyse en onderzoek

2.2.1 Analyse van trends en uitdagingen, met inbegrip van toekomstgerichte kwesties

Bij de analyse ging de aandacht uit naar de voorwaarden voor het creëren van meer en betere banen en de beoordeling van het werkgelegenheidspotentieel van de Unie. Er zijn toekomstanalyses en onderzoeken uitgevoerd om meer inzicht in de werking van de Europese arbeidsmarkt te verkrijgen en om de langetermijnontwikkeling van de EWS te ondersteunen door potentiële nieuwe kwesties en uitdagingen in kaart te brengen. Deze kwesties omvatten: AAMB en werk laten lonen; gezondheid en kwaliteit op het werk; vaardigheden en menselijk kapitaal; benadeelde groepen; uitbreiding; herstructurering; migratie; en bedrijfsdynamiek en werkgelegenheidsprestatie.

In het verslag “Werkgelegenheid in Europa”, dat een belangrijk referentiedocument is dat jaarlijks intern door de Commissie wordt opgesteld, werd een kwantitatieve analyse van arbeidsmarktrends en –beleid in de Unie opgenomen. Daarnaast bood het belangrijk materiaal ter ondersteuning van het jaarlijkse gezamenlijke verslag over de werkgelegenheid (JER) en tussentijdse herzieningen van de EWS; bovendien legde het de basis voor werk in verband met analytische kwesties en de ontwikkeling van indicatoren¹⁵.

2.2.2 Beoordeling en evaluatie van beleid

Vanaf 2002 zijn er verschillende projecten gelanceerd die bijdroegen aan de evaluatie van de EWS en de herziening en, vanaf 2005, de tussentijdse evaluatie van de richtsnoeren voor de werkgelegenheid en de nationale hervormingsprogramma's (NHP). De projecten zijn geselecteerd na uitnodigingen tot het indienen van voorstellen over de impact van werkgelegenheidsbeleid dat wordt gestimuleerd via de EWS en over de ontwikkeling van nationale evaluatiemethoden in de LS. In deze periode voerden bijvoorbeeld België, Frankrijk en Portugal volledige evaluaties uit van hun werkgelegenheidsbeleid. Deze evaluaties zijn vaak uitgevoerd in een transnationale context, waaruit bleek dat het EIM-programma zijn doel had bereikt, namelijk het stimuleren van gecoördineerd, kwalitatief goed werkgelegenheidsbeleid op EU-niveau.

De twee EEO¹⁶-netwerken, MISEP en SYSDEM¹⁷, hebben eveneens bijgedragen aan de ontwikkeling van de EWS door de verstrekking van informatie en vergelijkend onderzoek inzake werkgelegenheidsbeleid en trends op de arbeidsmarkt in de landen die deelnemen aan de EEO; de EU-lidstaten, de kandidaat-lidstaten en de EVA/EER-landen. Er zijn tevens evaluaties van dat beleid uitgevoerd. Het halfjaarlijkse EEO-verslag had opnieuw betrekking op prioritaire onderwerpen, zoals oudere werknemers, immigranten, kwaliteit van werk, zwartwerk, werkgelegenheid voor jongeren en ‘flexizekerheid’. SYSDEM leverde tevens een belangrijke bijdrage aan de jaarlijkse beoordeling van de NAP (nu NHP, zie boven).

¹⁵ In de Commissie wordt ander analytisch werk uitgevoerd door DG ECFIN en gepubliceerd in het economisch jaaroverzicht van de EU en in European Economy, Economic Papers

¹⁶ http://europa.eu.int/comm/employment_social/employment_analysis/observatory_en.htm

¹⁷ SYSDEM (communautair documentatiesysteem inzake werkgelegenheid), een netwerk van onafhankelijke arbeidsmarktdeskundigen (1 lid per EEO-land).

2.3 Uitwisseling van optimale praktijkvoorbeelden en samenwerking tussen de lidstaten op alle niveaus en bewustmaking

2.3.1 Uitwisseling van optimale praktijkvoorbeelden en samenwerking tussen de lidstaten

Het MLP-programma, waartoe in 2004 een eerste aanzet werd gegeven om beter gebruik te maken van de uitwisseling van ervaringen met goede praktijkvoorbeelden, bouwt voort op het programma van intercollegiale toetsing uit 1999 door de schijnwerper te richten op prioritaire thema's en door vorm te geven aan de organisatie en deelname daaraan met het oog op een effectievere en bredere verspreiding. Dit omvat een nauwere betrokkenheid van de sociale partners en de civiele samenleving bij het leerproces. Het MLP creëert een gelegenheid voor belanghebbenden in de lidstaten, in de kandidaat-lidstaten en in de EVA/EER-landen om op EU-niveau bekendheid te geven aan hun nationale goede praktijkoplossingen.

2.3.1.1 Projecten in verband met overheidsdiensten voor arbeidsvoorziening (PES)¹⁸

In het kader van het EIM zijn tevens optimale praktijkoplossingen gestimuleerd, in kaart gebracht en uitgewisseld tussen de PES in de EER en de kandidaat-lidstaten; dit resulteerde in de verbetering van de kwaliteit van hun diensten aan werkzoekenden en werkgevers en de aanpak van knelpunten op het gebied van vaardigheden op de Europese arbeidsmarkten. In deze context zijn er uitnodigingen tot het indienen van voorstellen gepubliceerd met het oog op de modernisering van de PES zodat zij hun rol binnen de EWS adequaat kunnen uitvoeren. De toetreding van de PES van de nieuwe lidstaten creëerde tevens een kans voor synergetische wederzijdse projecten en er werden in 2004, 2005 en 2006 vervolgens uitnodigingen tot het indienen van voorstellen gepubliceerd ter ondersteuning van initiatieven van innovatieve en transnationale aard.

De bijeenkomsten van de hoofden van de PES (voorzitterschapsevenementen en twee vergaderingen per jaar) zetten een praktijk voort waarmee 10 jaar geleden een begin was gemaakt, met de bedoeling het functioneren en de modernisering van de diensten voor arbeidsvoorziening te coördineren. De bijeenkomsten werden georganiseerd voor de bespreking en implementatie van belangrijke PES-acties, zoals de servicemodellen die zijn opgezet om langdurige werkloosheid te voorkomen en om tegemoet te komen aan bepaalde problemen aan de vraagzijde van de arbeidsmarkt.

Verschillende trainingsseminars richtten zich op het PES-beheer in die kandidaat-lidstaten die in 2004 (in 2002 en 2003) de tien nieuwe lidstaten werden, en in Roemenië, Bulgarije, Kroatië en Turkije in 2006.

2.3.2 Voorlichting en bewustmaking

In vergelijking met het ARC-programma lag er een sterkere nadruk op de behoefte om een actief en transparant voorlichtingsbeleid te implementeren om burgers in de hele Unie bewust te maken van de EWS en van de manier waarop deze op hen van invloed kan zijn. Alom wordt erkend dat transparantie en publieksvoorlichting nodig zijn voor inspanningen op het gebied van de EWS op alle niveaus en van alle belanghebbenden (sociale partners, civiele samenleving).

¹⁸ http://ec.europa.eu/employment_social/employment_strategy/pub_empl_services_en.htm en http://ec.europa.eu/employment_social/incentive_measures/activities_en.htm

De zichtbaarheid van initiatieven die worden gesteund door het EIM, met inbegrip van onderzoeken, is gedurende de hele programmaperiode verbeterd. De methode die werd gebruikt om de resultaten te publiceren, varieerde, bijvoorbeeld papieren en/of elektronische publicaties op de website van DG EMPL EUROPA, seminars, workshops en conferenties, media enz. Belangrijke beleidsconclusies zijn opgenomen in belangrijke beleidsdocumenten, met inbegrip van het JER en het samengevoegde verslag.

Vanaf 2003 zijn er jaarlijkse uitnodigingen tot het indienen van voorstellen gelanceerd om gezamenlijke voorlichtingsacties te stimuleren ter ondersteuning van EWS-verspreiding en bewustmakingsinitiatieven. Deze initiatieven waren gericht op het bieden van algemene informatie over de EWS (doelstellingen en motivering, bereikte resultaten, implementatie en toezicht, respectievelijke rollen van betrokken instellingen), waarbij de interactie tussen de Europese context en werkgelegenheidsbeleid op nationaal, regionaal en plaatselijk niveau duidelijk werd aangegeven. Men richtte zich op specifieke doelgroepen (bijv. vergaderingen van regionale en plaatselijke autoriteiten, sociale partners, civiele samenleving) of specifieke thema's (bijv. gelijke kansen, preventie en activering van langdurig werklozen, mobiliteit, LLL, kwaliteit van werk, actief ouder worden, op integratie gerichte arbeidsmarkten, immigratie, arbeidsparticipatie en werk laten lonen) met het doel om te zorgen voor grotere kennis en een beter inzicht om de betrokkenheid van potentiële belanghebbenden te stimuleren. Daarnaast droegen de initiatieven bij aan een beter begrip van de hoofddoelstellingen en beleidsprioriteiten van de EWS en van de toegevoegde waarde van coördinatie van werkgelegenheidsbeleid op EU-vlak.

Belangrijke bevindingen van analytische werkzaamheden zijn voor het voetlicht gebracht in het verslag "Werkgelegenheid in Europa", dat sinds 2006 een jaarlijkse verspreidingsconferentie omvat, en in de EEO-publicaties. Beide publicaties worden op grote schaal binnen en buiten de EU verspreid.

Er zijn verschillende seminars, workshops, conferenties en andere belangrijke evenementen georganiseerd om de resultaten van de EIM-activiteiten te verspreiden. Dit was bijvoorbeeld het geval voor onderzoeken die zijn uitgevoerd naar prioritaire onderwerpen.

De voorlichtingsactiviteiten waren gericht op leden van het EP, leden en waarnemers van het EIM-comité en van EMCO en zijn groepen, andere belangrijke betrokkenen, zoals sociale partners, deskundigen en degenen die betrokken zijn bij de implementatie van andere communautaire actieprogramma's en droegen zo bij aan consistentie en complementariteit met andere relevante programma's, acties en initiatieven.

2.4 Het Europees jaar van werknemersmobiliteit 2006

Er werden veel acties gelanceerd in de context van het Europese jaar van werknemersmobiliteit 2006, wat bijdroeg aan de te behalen hoofddoelstellingen van het Jaar, d.w.z.

- bewustmaking van de rechten van werknemers (vrij verkeer van werknemers) en de geboden kansen, evenals de beschikbare instrumenten ter bevordering van mobiliteit, vooral EURES, de rol van PES in dit opzicht enz.;
- de uitwisseling van ervaringen en goede praktijkvoorbeelden op het gebied van mobiliteitskwesities;

- de consolidering van de kennisbasis van de EU inzake beroepsmobiliteit en geografische mobiliteit waarbij statistische gegevens worden verstrekt over mobiliteitsstromen binnen en buiten de EU.

Er werden 2 000 bewustmakingsevenementen georganiseerd waarbij alle actoren op het gebied van mobiliteit betrokken waren. Een aantal van de succesvolste waren de eerste Europese banenbeurzen die ongeveer 200 000 deelnemers naar 230 Europese steden trokken waar werkgevers, werknemers en werkzoekenden rechtstreeks met elkaar in contact konden komen.

2.5 Plaatselijke werkgelegenheidsontwikkeling (LED)

Het potentieel voor het creëren van banen op plaatselijk niveau, met inbegrip van de sociale economie, werd ondersteund en partnerschappen tussen alle relevante betrokkenen werden gestimuleerd. Er zijn analyses over plaatselijke werkgelegenheidsontwikkeling verricht om de kennis van succesvolle plaatselijke ontwikkelingsinitiatieven te verbeteren en om innovatie te stimuleren, evenals om analytische en methodologische instrumenten te ontwikkelen voor de versterking van het plaatselijke element van communautair en nationaal werkgelegenheidsbeleid.

2.6 Evaluatie van EIM

Overeenkomstig artikel 13 van het EIM-besluit is er een onafhankelijke evaluatie uitgevoerd. De contractant heeft in mei 2005 een tussentijds verslag ingediend dat was gericht op het projectniveau van door EIM gefinancierde projecten. In een update van het tussentijdse verslag dat in december 2005 werd ingediend, is gekeken naar het programma en het beleidsniveau en naar de mogelijke implicaties van het herziene proces van Lissabon voor het EIM-programma. Het eindverslag evalueert de algemene prestatie van het programma en bevat aanbevelingen voor toekomstige communautaire programma's. Tot slot worden in het verslag achteraf de bevindingen samengevat van alle voorgaande evaluatieverslagen.

Het hoofddoel van de evaluatie was de beoordeling van:

- de bijdrage van het EIM aan de ontwikkeling en implementatie van de EWS;
- de consistentie en doeltreffendheid van het programma; en
- de mate waarin de doelstellingen waren bereikt en de obstakels in het implementatieproces waren gesignaleerd.

Niettegenstaande de over het algemeen positieve bevindingen van de beoordelaars met betrekking tot het bovenstaande, leggen zij in hun aanbevelingen de nadruk op de noodzaak om het financiële beheer en procedures met betrekking tot projectimplementatie te vereenvoudigen en te streven naar een betrouwbaarder projecttoezicht door gebruik te maken van nieuwe informatietechnologie, zoals databanken. Daarnaast werd geconcludeerd dat er behoefte is aan een actiever voorlichtingsbeleid, met inbegrip van een betere verspreiding van projectresultaten en follow-up van studies, enquêtes en onderzoeken. Dit zou bijvoorbeeld kunnen worden bereikt door het ambitieniveau binnen projecten te vergroten en door de verantwoordelijkheid voor de stimulering van samenwerking, verspreiding en follow-up door lidstaten over te dragen aan projectcontractanten. De aanbevelingen dringen tot slot aan op een actievere betrokkenheid van het programmacomité.

3. DEELNAME VAN NIET-EU-LANDEN

Overeenkomstig artikel 7 van het EIM-besluit stonden het programma en zijn activiteiten open voor de EVA/EER-landen (IJsland, Noorwegen en Liechtenstein) en de toetredingslanden die in mei 2004 de tien nieuwe lidstaten van de Unie zijn geworden. De kandidaat-lidstaten van dat moment, Bulgarije, Roemenië en Turkije sloten zich in 2003 eveneens aan bij het programma en Kroatië in 2006.

Om op de beste manier te anticiperen op de toetreding van de nieuwe lidstaten, streefde de Commissie er gericht naar om de kandidaat-lidstaten te helpen hun beleid te stroomlijnen overeenkomstig de Lissabon-strategie. De trends op de arbeidsmarkten in de kandidaat-lidstaten werden regelmatig geanalyseerd in het verslag “Werkgelegenheid in Europa”, er werd een beleidsdialoog opgezet en er werden gezamenlijke evaluatienota’s (JAP) over beleidsontwikkelingen opgesteld op basis van gezamenlijk overeengekomen normen. Een geleidelijke deelname van alle kandidaat-lidstaten aan de EIM-activiteiten begon vanaf 2003 vorm te krijgen, onder meer door middel van de EIM-comitévergaderingen en voorlichtingsbijeenkomsten, seminars en conferenties. Hun betrokkenheid bij het EIM bevorderde hun inzicht in het functioneren en het evalueren van de EWS in de lidstaten en ondersteunde de voorbereiding van de implementatie van de EWS in het Lissabonkader. Hierdoor konden de nieuwe lidstaten hun volledige integratie in de EWS versnellen.

4. ROL VAN HET EIM-COMITÉ, BANDEN MET ANDERE COMITÉS, PROGRAMMA’S EN ORGANISATIES

Het EIM-programmacomité, dat zowel beheers- als adviestaken had, kwam twee maal per jaar bijeen. De leden van het comité namen de algemene richtsnoeren aan voor de implementatie van activiteiten, de jaarlijkse werkprogramma’s, de verdeling van de financiering tussen maatregelen en de selectiecriteria voor financiële steun.

Er werd samengewerkt en gecoördineerd met andere betrokken comités, met name EMCO, met het oog op consistentie en complementariteit van de EIM-activiteiten met andere communautaire programma’s en initiatieven. Hoewel de EIM-activiteiten een grotere reikwijdte hadden, waren ze zinvol voor EMCO en ondersteunden ze het werk daarvan. Daarnaast werd EMCO regelmatig geïnformeerd over projectresultaten via bijvoorbeeld deelname aan conferenties, seminars en workshops. Bij de implementatie van het EIM werd tevens rekening gehouden met het werk van het Comité voor economische politiek (EPC) en zijn werkgroep Arbeidsmarkt.

In deze context moet er ook op worden gewezen dat het EU kaderprogramma voor onderzoek aanvullende onderzoeksprojecten en netwerken ondersteunt voor veel van de kwesties die worden behandeld in deel 2. “De Activiteiten”, en zo een substantiële bijdrage levert aan de EU-beleidsdoelstellingen op het gebied van groei, werkgelegenheid en sociale samenhang.

De bestaande samenwerking met de OESO, IAO en de Wereldbank is voortgezet, bijvoorbeeld via gezamenlijke onderzoeken, de uitwisseling van informatie en expertise en de organisatie van gezamenlijke conferenties en seminars over veel uiteenlopende onderwerpen, zoals menselijk kapitaal, migratie en plaatselijke werkgelegenheidsontwikkeling. Samenwerking en medefinanciering zijn voortgezet in het OESO-programma LEED¹⁹. De

¹⁹ http://www.oecd.org/department/0,2688,en_2649_34417_1_1_1_1_1,00.html

Commissie droeg tevens zorg voor de samenwerking met decentrale agentschappen, in het bijzonder met de Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden in Dublin.

5. CONCLUSIES

Gedurende de hele programmaperiode (2002-2006) heeft het EIM bijgedragen aan het bereiken van het strategische doel van de Europese Raad in Lissabon om de Gemeenschap in staat te stellen opnieuw de voorwaarden te bepalen voor volledige werkgelegenheid, zoals vermeld in het EIM.

Het programma is geïmplementeerd overeenkomstig zijn hoofddoelstellingen. Er is veel aandacht besteed aan elk van de doelstellingen door middel van de implementatie van communautaire maatregelen, zoals gesteld in artikel 4 van het Besluit. Op deze manier droegen de EIM-activiteiten bij aan de ontwikkeling, follow-up en evaluatie van de EWS en ondersteunden de gecoördineerde aanpak van de EWS. Daarnaast richtten ze zich op de verbetering van statistieken en indicatoren, op de analyse van belangrijke kwesties in verband met de ontwikkeling van de arbeidsmarkten in de EU, van de beoordeling en evaluatie van beleid en op de bevordering van de uitwisseling van optimale praktijkvoorbeelden tussen lidstaten en bewustmaking van de EU-burgers. De stimulering van activiteiten voor plaatselijke werkgelegenheidsontwikkeling kreeg bijzondere aandacht. Door de implementatie van het EIM streefde de Commissie niet alleen naar tastbare kortetermijnresultaten, maar ook naar middellange- en langetermijnresultaten om duurzame veranderingen te bewerkstelligen. Tevens lag de nadruk op goed bestuur, intercollegiale toetsingen en voorlichtingsactiviteiten.

In 2004 verwelkomde de EU tien nieuwe lidstaten. Door hun geleidelijke deelname aan het EIM konden zij lering trekken uit de EWS-evaluatie in de EU-15 en waren zij beter op hun volledige integratie in de EWS voorbereid.

De activiteiten waren gebaseerd op de doelstelling om een grotere mate van bekendheid te geven aan de EWS op alle geografische niveaus van de EU, zodat het algemene publiek en de belangengroepen, zoals beleidsmakers, sociale partners, plaatselijke en regionale autoriteiten en andere belangrijke betrokkenen, met inbegrip van de civiele samenleving, zich bewust zijn van hun potentieel om de economische en sociale toekomstverwachtingen te verbeteren en worden aangemoedigd om hiertoe bij te dragen. In vergelijking met het ARC-programma lag er een sterkere nadruk op de behoefte om een actief en transparant voorlichtingsbeleid te implementeren en om burgers in de hele Unie bewust te maken van de belangrijke aspecten van de EWS en van de manier waarop deze op hen van invloed kan zijn.

BEGROTINGSBIJLAGE

Budget toegekend door de Raad en het Europees Parlement: 55 miljoen euro + 5 miljoen euro in verband met de uitbreiding in 2004. Aan dit totaalbedrag van 60 miljoen euro werden de bijdragen aan het programma van de deelnemende kandidaat-lidstaten en de EVA/EER-landen toegevoegd, evenals een overdracht van ongebruikte fondsen uit 2004 en 2005 naar 2006, wat leidt tot een totaal van 64 590 390 euro aan beschikbare financiering voor de hele programmaperiode.

Deel in verslag	Type project	2002	2003	2004	2005	2006
	TOTALE BEGROTING/FINANCIERING	5.000.000	10.486.434	14.804.096	16.337.600	17.962.260
2.1	Statistische werkzaamheden en ontwikkeling van indicatoren, met inbegrip van:					
	Subdelegatie aan EUROSTAT	1.262.376	1.665.745	1.324.343	4.541.636	1.082.119
	Andere statistische werkzaamheden			333.602	449.734	49.284
	TOTAAL 2.1 Statistische werkzaamheden en ontwikkeling van indicatoren	1.262.376	1.665.745	1.657.945	4.991.370	1.131.403
2.2	Analyse en onderzoek, met inbegrip van					
2.2.1	Analyse van trends en uitdagingen, met inbegrip van toekomstgerichte kwesties:					
	Onderzoeken en enquêtes (incl. conferenties, seminars en workshops voor de presentatie van resultaten)	418.249	1.142.924	1.112.625	1.067.837	1.667.995
	3 onderzoeken in het kader van het Europese jaar van werknemersmobiliteit 2006 (incl. seminars voor de presentatie van resultaten)				124.453	458.610
	SUB-TOTAL 2.2.1 Analyse van trends en uitdagingen, met inbegrip van toekomstgerichte kwesties	418.249	1.142.924	1.112.625	1.192.290	2.126.605
2.2.2	Beoordeling en evaluatie van beleid:					
	Beoordelingsonderzoeken (incl. PES-evaluatieprojecten en effectiviteit/impact van AAMB)	99.800		261.600	189.650	441.778
	Uitnodiging tot het indienen van voorstellen: ontwikkeling van evaluatiepraktijken: 6 projecten 2003-2005		557.398			

Deel in verslag	Type project	2002	2003	2004	2005	2006
	Uitnodigingen tot het indienen van voorstellen: projecten die bijdragen aan de evaluatie van de EWS (nationale evaluatiemethoden) 2002-2003, 2005-2007 en 2006-2008	190.000			519.620	610.414
	2006 EYWM (incl. Eurobarometerenquête over de perceptie van rechten en instrumenten op het gebied van werknemersmobiliteit 2006 en evaluatie van het Jaar)					316.552
<i>SUBTOTAAL 2.2.2 Beoordeling en evaluatie van beleid</i>		289.800	557.398	261.600	709.270	1.368.744
<i>TOTAAL 2.2 Analyse en onderzoek</i>		708.049	1.700.322	1.374.225	1.901.560	3.495.349
2.3	<i>Uitwisseling van optimale praktijkvoorbeelden, samenwerking tussen LS en bewustmaking, met inbegrip van</i>					
2.3.1	<i>Uitwisseling van optimale praktijkvoorbeelden en samenwerking tussen LS:</i>					
<i>Belangrijke acties:</i>						
	Programma van wederzijdse beoordeling (incl. onderzoeken naar goede praktijkvoorbeelden van AAMB) / Programma voor wederzijds leren (incl. ondersteunende diensten, intercollegiale toetsingen en thematische beoordelingen) 2002-2006	283.970	1.433.440	765.739	891.642	982.116
	Europese waarnemingspost voor de werkgelegenheid (netwerk) 2002-2006	1.018.480	1.797.182	1.160.545	988.208	938.208
	Uitnodigingen tot het indienen van voorstellen: bewustmaking van de EWS: gezamenlijke voorlichtingsacties 2003-2005		430.974			
	Uitnodigingen tot het indienen van voorstellen: follow-up van impact evaluatieprojecten en bewustmaking van de EWS (gezamenlijke voorlichtingsacties – verspreiding) 2004-2006			1.228.181		
	Uitnodigingen tot het indienen van voorstellen: follow-up en verspreidingsactiviteiten voor het programma voor wederzijds leren van de EWS 2005-2007 en 2006-2008				1.122.747	526.275
	2006 EYWM (conferenties en seminars, incl. slotconferentie)					863.291

Deel in verslag	Type project	2002	2003	2004	2005	2006
	2006 EYWM (incl. uitnodigingen tot het indienen van voorstellen voor innovatieve acties voor de uitwisseling van optimale praktijkvoorbeelden inzake werknemersmobiliteit en mobiliteitsinitiatieven van sociale partners gevolgd door een conferentie)				183.446	2.019.273
	Onderzoeken (incl. bepaling van goede praktijkvoorbeelden om het banenaanbod te vergroten en oudere werknemers in dienst te houden; ouder worden en werkgelegenheid)			199.550		
Subtotaal belangrijke acties		1.302.450	3.661.596	3.354.015	3.186.043	5.329.163
PES-projecten:						
	Seminars (incl. trainingsseminars voor PES-beheer, PES- en PRES-seminar, beroepsoriëntatie in PES en 12e-19e vergaderingen van de hoofden van de PES)	117.503	499.781	395.674	80.275	663.558
	Uitnodiging tot het indienen van voorstellen: bestuur en structurele verandering in PES in verband met ICT-ontwikkelingen 2004					
	Uitnodiging tot het indienen van voorstellen: profileringsinstrumenten in verband met groepen langdurig werklozen op de arbeidsmarkt 2004					
	Uitnodigingen tot het indienen van voorstellen: modernisering van PES (innovatieve transnationale projecten) 2004-2008			300.000	1.091.436	1.064.001
	Onderzoek (incl. seminar) (goede bedrijfsregelingen inzake werknemersmobiliteit voor KMO en PES)					250.000
Subtotaal PES-projecten		117.503	499.781	695.674	1.171.711	1.977.559
SUBTOTAAL 2.3.1 Uitwisseling van optimale praktijkvoorbeelden en samenwerking tussen LS		1.419.953	4.161.377	4.049.689	4.357.754	7.306.722

Deel in verslag	Type project	2002	2003	2004	2005	2006
2.3.2	<i>Voorlichting en bewustmaking:</i>					
<i>Conferenties:</i>						
	Voorzitterschapconferenties onder het Griekse, Italiaanse, Ierse, Nederlandse, Britse, Oostenrijkse, Finse en Duitse voorzitterschap	799.152	569.753	476.238	736.856	872.400
	Gezamenlijke seminars met OESO, Wereldbank, Japan en de VS		84.405		308.464	
	MISEP-bijeenkomsten 2005 en 2006				56.711	188.530
	Ondersteuning van EMCO-seminars (bijeenkomsten van deskundigen)				145.345	160.903
<i>Subtotaal conferenties</i>		799.152	654.158	476.238	1.247.376	1.221.833
<i>Voorlichting, bewustmaking en verspreiding van projecten:</i>						
	Werkgelegenheidsweek 2002-2005	97.504		83.916	45.474	
	Publicatieprogramma 2003-2006 (incl. verslag Werkgelegenheid in Europa 2003-2006 en de 1 ^e verspreidingsconferentie van het verslag)	105.801	309.792	196.419	338.317	485.543
	Taskforce inzake werkgelegenheid; hoog niveaugroep (8 bijeenkomsten) 2003		54.500			
	2006 EYWM (evenementen, publicaties en promotie- en bewustmakingsmateriaal)				372.538	951.320
	Eurobarometerenquête ter beoordeling van de bekendheid van EWS/ESF 2006 en ESF: 50 jaar steun aan werkgelegenheidsinitiatieven					675.012
	Bijeenkomsten van deskundigen voor de verspreiding van activiteiten-/onderzoeksresultaten (bijdragen van externe deskundigen/sprekers)					187.322
<i>Subtotaal voorlichting, bewustmaking en verspreiding van projecten</i>		203.305	364.292	280.335	756.329	2.299.197

Deel in verslag	Type project	2002	2003	2004	2005	2006
SUBTOTAAL 2.3.2 Voorlichting en bewustmaking		1.002.457	1.018.450	756.573	2.003.705	3.521.030
TOTAAL 2.3 Uitwisseling van optimale praktijkvoorbeelden, samenwerking tussen LS en bewustmaking		2.422.410	5.179.827	4.806.262	6.361.459	10.827.752
2.4	De activiteiten die zijn gestart in het kader van het Europese jaar van werknemersmobiliteit 2006 (EYWM) worden genoemd en beschreven in deel 2.4 van het hoofdedeel van dit verslag. In deze tabel zijn deze echter verdeeld over verschillende begrotingsonderdelen om een juist beeld te geven van welke fondsen zijn besteed aan welk type project en om het brede scala aan activiteiten duidelijk te laten uitkomen.					
2.5	Plaatselijke werkgelegenheidsontwikkeling (LED), met inbegrip van					
	Onderzoeken (incl. seminars)			1.094.230		
	Evaluatie van 19 projectvoorstellen: acties ten gunste van plaatselijke initiatieven ten behoeve van de werkgelegenheid		192.800			
	OESO/LEED-conventie: 2002-2003, 2004-2005 en 2006-2007	266.500		500.000		660.000
	IDELE (Bepaling van goede praktijkvoorbeelden op het gebied van LED en de stimulering van beter bestuur) 2003-2005		400.000	400.000	400.000	
	LED-folders: vademecum inzake de ontwikkeling van LED-strategieën 2004, en LED-handboek voor de nieuwe LS 2006			45.000		300.000
	Locale actoren aan elkaar koppelen ('Netwerk van netwerken') 2005-2007				522.425	
	Gezamenlijk seminar EU/VS voor bilaterale samenwerking inzake LED 2005				76.537	
TOTAL 2.5 Plaatselijke werkgelegenheidsontwikkeling (LED)		266.500	592.800	2.039.230	998.962	960.000

Deel in verslag	Type project	2002	2003	2004	2005	2006
2.6	<i>Evaluatie van het programma:</i>					
	Evaluatie van EIM					
TOTAAL 2.6 Evaluatie van het programma				638.604		
TOTAAL BETALINGSVERPLICHTINGEN ACTIVITEITEN		4.659.335	9.138.694	10.516.266	14.253.351	16.414.504

Percentage van totale financiering uitgegeven

93%

87%

71%

87%

91%

<i>TOTALE FINANCIERING Besluit inzake EIM van de Raad en het EP (met inbegrip van bijdragen van EVA/EER en kandidaat-lidstaten en overdracht van ongebruikte fondsen van 2004 en 2005 naar het laatste jaar van het programma 2006)</i>	5.000.000	10.486.434	14.804.096	16.337.600	17.962.260
---	-----------	------------	------------	------------	------------